

Krokom idag 02/16

Information från Krokoms kommun till hushåll, företag och fritidshusägare

Krokoms
kommun
KROKOMEN TJÄLTE

NYCKELFRIA LÅS FÖR ÖKAD TRYGGHET

TEMA: KROKOM SKA BLI **BÄST** PÅ SERVICE

PORTRÄTTET: MARIAS HJÄRTA KLAPPAR FÖR TUNAN

FÖRETAGEN **SATSAR** I KOMMUNEN

Vi gör plats för växtkraft

KROKOM IDAG

Krokoms idag skickas ut till alla hushåll och företag i kommunen och till fritidshusägare som inte bor i kommunen. Krokoms idag kommer ut med fyra nummer per år. Nästa nummer kommer vecka 40/2016.

Krokoms idag finns också att läsa och ladda ner på www.krokoms.se.

Ansvarig utgivare:

Jonas Törngren, kommundirektör
Telefon: 0640-163 80
E-post: jonas.torngren@krokoms.se

Redaktör:

Åsa Sjödin, kommunikationschef
Telefon: 0640-161 47
E-post: asa.sjodin@krokoms.se

Omslagsbild: Mostphoto

VISSTE DU ATT...

...Krokoms är bäst i länet när det gäller andel elever som fullföljer gymnasiet.

Maria har ordet

Nu är samverkanspartiernas förslag till budget för 2017 klart. Den 16 juni fattar kommunfullmäktige beslut. Vi står inför ekonomiska utmaningar med ökade kostnader på sikt. Samtidigt är det positivt att befolkningen ökar för varje år och målet är att vi ska vara 16000 invånare i kommunen år 2020. Det är viktigt att vi fortsätter att bygga på den stabila grund vår kommun har och också vågar fortsätta satsa. Vi har fem övergripande målområden för 2017:

- 1) Hållbar tillväxt, utveckling och folkhälsa,
- 2) Barnkommunen Krokoms,
- 3) Demokrati, delaktighet och service,
- 4) Tillgänglighet och service samt
- 5) Kommunens ekonomi och effektivitet.

Krokoms är den barntätaste kommunen norr om Knivsta och genom att lyfta upp det till ett övergripande målområde vill vi tydliggöra att vårt fokus på att ge barn och unga en bra start och goda förutsättningar för sitt fortsatta liv. Vi fortsätter att jobba hårt för att alla barn ska vara behöriga till gymnasiet när de lämnar grundskolan.

Folkhälsa är ett annat viktigt målområde och här vill jag nämna vår satsning på en idrottshall i Ånge som vi har avsatt pengar för nästa år. I dag har idrottsföreningarna i Offerdalsområdet svårt att bedriva sin verksamhet och därför kommer idrottshallen att fylla en viktig funktion.

Ett tredje område jag vill nämna lite kort är tillgänglighet och service. Vårt kundcenter är en viktig satsning som pågår, vi vill också förbättra möjligheterna till dialog med medborgarna. Ett område vi tittar på är att förbättra formen för att skicka in medborgarförslag så att det blir enklare och smidigare. Möjligheten att påverka är viktig och den vill vi värna om.

Till sist några ord om sjukvården för kommunens personal, siffror som just nu har en negativ utveckling. Vi vill förbättra förutsättningarna för personalens hälsa och trivsel genom ett ökat fokus på ett helhetstänk inom koncernen och ett starkare samarbete över förvaltningsgränserna. Att vara en attraktiv arbetsgivare som medarbetare söker sig till är ett viktigt mål för oss.

"Ett ställe att vara stolt över"

När jag tillträdde jobbet som kommundirektör den 1 april i år hade jag en bild av Krokoms kommun som en framåtskridande, företagartät blandning av tillväxt- och glesbygdskommun med stark turism- och friluftspolis. Den bilden har förstärkts. Jag har också sett många delar som vi behöver jobba med för att kunna möta behovet från medborgare och företag. Förmågan att planera tillsammans över förvaltningsgränser och kommungränser, förmågan att göra konkreta åtgärder tillsammans med företag och föreningar och förmågan att ta tillvara idéer och förslag från medborgare och medarbetare kan utvecklas betydligt.

Vi behöver också förstå att utan en fungerande landsbygd kommer Krokoms kommun att förlora sin karaktär och därmed minska i attraktionskraft för bland annat turismen. Det innebär inte nödvändigtvis att servicefunktioner behöver se ut precis som idag

men fullgoda alternativ till affärer, hälso- och sjukvård, skola och omsorg etc. måste finnas.

Upplevelsen av en organisations duglighet har stor bäring på hur väl de ingående delarna kan samverka med varandra och omgivningen. Kan vi inte samarbeta upplevs vi oprofessionella och otillgängliga, ibland rent av ointresserade och ovänliga.

Det är naturligtvis inte acceptabelt så där måste vi ständigt förbättra oss. I morgon lite bättre än i dag.

Sist men inte minst har vi ett stort arbete att göra avseende förenkling för medborgare och företag att göra rätt i djungeln av lagar och regler. Kan vi åstadkomma enkelhet och

bra tillgänglighet till vår expertis så har vi lagt golvet till bygget av ett fantastiskt palats där vi kan få allt från stadsmiljö i närhet till en större stad till unika naturområden, gamla traditionella byar och fina idrottsmöjligheter. Ett ställe att vara stolt över; palatset Krokoms kommun.

"Kan vi åstadkomma enkelhet och bra tillgänglighet till vår expertis så har vi lagt golvet till bygget av ett fantastiskt palats"

Nyckelfria lås inom hemtjänsten

För att öka tryggheten och säkerheten för dig som har hemtjänst eller trygghetslarm installeras nu nyckelfria låssystem.

Under maj månad påbörjas montering av ett sextiotal nyckelfria låssystem och först ut är brukare i Ås-området. Jonathan Roth är enhetschef inom hemtjänsten och välkomnar det nya systemet.

– Vi ser det som en ökad trygghet för både brukare och personal eftersom vi kan vara på plats snabbare när hanteringen av nycklar minimeras, säger Jonathan.

Hur fungerar det?

Låssystemet är ett batteridrivet låsvred som monteras på insidan av dörren och som öppnas med hjälp av en kod i hemtjänstens mobiltelefoner. Montering görs av kommunen och ger inga skador på dörren. Det digitala låsvredet påverkar inte ditt vanliga lås och du använder din hemnyckel som vanligt. När insatser från hemtjänsten eller trygghetslarmet upphör tas låsvredet bort och dörren återställs i ursprungligt skick.

Inledningsvis kommer främst brukare i Ås-området få nyckelfria lås installerade samtidigt som låsen testas av brukare i Nälden, Föllinge och Offerdal.

– Vi räknar med att alla som har hemtjänst eller trygghetslarm kommer att ha nyckelfria lås under nästa år, säger Jonathan Roth.

Thory Andersson

Med nyckelfria låssystem blir det säkrare för brukarna och en tidsvinst för personalen menar Lena Eriksson, undersköterska och planerare inom hemtjänsten i Nälden.

28 juni: Laxsjö bygdegård
Standut Blakk

Dessutom medverkar Offerdals spelmanslag och Therese Eklund

5 juli: Åparken, Ytterån
FJK

Dessutom medverkar Caming Gospel och Ida Graae.

Programledare: Camilla Karlsson

Kapellmästare: Ingvar Bergner

Entré: 150 kronor

Välkomna!

12 juli: Svea Park, Kaxås
Bengan Jansson och Janne Krantz

Dessutom medverkar Sofia och Erika Forslund samt The Choir of Colors - en integrationskör med körsångare från världens alla hörn.

DU, DET FINNS
PENGAR ATT SÖKA!

Runt om i kommunen pågår en hel del aktiviteter för att hjälpa nyanlända in i vårt samhälle. Det finns pengar att söka för det här viktiga arbetet.

Kommunstyrelsen har under 2016 avsatt 150 000 kronor för att användas i det ideella arbetet med integration av asylsökande och flyktingar med uppehållstillstånd.

I Krokom har Röda Korset arrangerat ett språkcafé varje tisdag eftermiddag med början den 8 mars. I Trångsviken har det varit språkträning och stickcafé sedan 2015 och i Föllinge satsar man på språkträning två gånger i veckan. I Alsen arrangerades ett kalas förra året med mat, musik och dans med inspiration från många olika länder (läs mer om en av eldsjälarna i Alsen på sidan 7).

– Det är ett fantastiskt engagemang från ideella krafter ute i kommunen. Vi vill sprida informationen om att det finns pengar att söka så att de kommer till användning innan året är slut, säger Tone Morseth, projektmedarbetare i Vänner utan gränser.

Läs mer på hemsidan om hur du gör för att söka pengar ur frivilligpotten.

**ASPÅS HAR FÅTT
FIN UTMÄRKELSE**

I mars månad utsågs Aspås hembygdsförening till årets hembygdsförening i Jämtlands län.

En fin utmärkelse som dessutom innebär att Aspås hembygdsförening är nominerad och har möjlighet att bli årets hembygdsförening i Sverige.

Sveriges Hembygdsförbund utser pristagare och prisutdelning kommer att ske under Hembygdens helg på Skansen i Stockholm den 27-28 augusti 2016. Den förening som vinner får förutom den positiva uppmärksamheten också 10 000 kronor i prissumma.

Krokoms kommundirektör Jonas Törngren har målsättningen klar. Krokoms ska bli bäst på service och bemötande!

Krokoms ska bli bäst på service

Kommunledningsförvaltningen ska fungera som navet i kommunen. Här finns stödverksamheterna som stöttar så att de stora förvaltningarna ska kunna fokusera på skola, vård, omsorg, stadsplanering, miljöfrågor och andra viktiga välfärdsverksamheter.

Kommunledningsförvaltningen består i huvudsak av funktionerna personal, ekonomi, IT, kommunikation, näringsliv, kultur och fritid samt kansli. Förvaltningen leds av kommundirektören och en viktig del i uppdraget är att samordna kommunens verksamheter med målet att hela organisationen strävar åt samma håll. Jonas Törngren, ny kommundirektör sedan den 1 april, har målsättningen högt ställd. Krokoms ska bli bäst när det gäller service och bemötande och han gör en liknelse med en bil för att beskriva vad det är han ser framför sig.

– När en kommun fungerar som smörjmedlet i en växellåda har den lyckats som bäst. De olika växellåda kuggar i friktionsfritt och utan nötning. När man behöver växla upp finns smörjmedlet där liksom när man växlar ned. Ingen väntetid på friläge eller urkuggning utan färdigen går friktionsfritt, säger han.

Jonas bild av Krokoms är en offensiv och framåt kommun men självklart finns det en del utmaningar. En av dem är att få till stånd ett naturligt samarbete mellan olika förvaltningar i en organisation av den storlek som en kommun faktiskt är. Risken är att det blir vattentäta skott mellan organisationens olika delar, något som förstås krånglar till det för medborgarna.

Tillgänglighet en framgångsfaktor

– En viktig nyckel är att flytta perspektivet från hur vi som jobbar i kommunen vill ha det till hur våra kunder vill ha det. Vi behöver spegla oss själva för att förstå hur vi uppfattas och ta lärdom av det, säger Jonas.

Kommunens tillgänglighet är en framgångsfaktor och här finns en del att göra. Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör

varje år en servicemätning av kommunerna. Mätningen visar att Krokoms behöver bli ännu bättre på att svara på e-post och i telefonen och Jonas Törngren säger att det pågående arbetet med ett kundcenter är en viktig nyckel för att nå framgång i detta.

– Syftet med kundcenter är att medborgarna ska kunna få svar direkt av personalen i kundcenter på många av de frågor som ställs. Det betyder att väntetiden kortas ordentligt, säger Jonas Törngren.

Kommunens kundcenter ska invigas så snart den nya, välkomnande entrén i kommunhuset står färdig. Ombyggnationen inleds i höst och beräknas vara färdig under senhösten eller i början av vintern. I kommunens kundcenter ska det även finnas möjlighet att få hjälp att fylla i blanketter eller olika ansökningar.

Åsa Sjödin

JULI SNJALTJE

2016

Aktiviteter som pågår en längre tid under sommaren

Backgården Alsen 1-24/7 med Tjeckisk vecka 11-17/7, Sommarcafé Näskotts hembygdsgrd 1-31/7, Glösa jägarstenålder 2/7-7/8, Loppis Svea Park 5-17/7, Sommarcafé Holgers Aspås 10-16/7, Sommarcafé Tunbacken Föllinge 19/7-7/8, Molins kaffestuga Sörbodarna, Ede Offerdal utställn tema 80-tal, Gamla Lanthandeln Krokoms utställning, OfferdalsSommar 3-17/7, Flykälvenveckan 20-23/7, Skansen Klintaberg Valsjöbyn har guidade visningar, Fjällbjörken Hantverksbutik sommaröppet

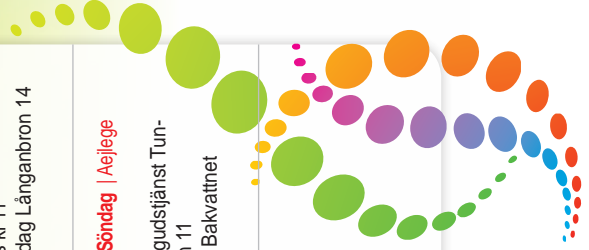
Mer information finns på krokoms.se/aktivitetskalender

4 Måndag Måanta	5 Tisdag Dæjsta Sommarkul Ytterån kl 19	6 Onsdag Gaskevähkoe Bingo Tulleråsen kl 19 Författarfon Svea Park Teater för barn Mus-Olles Sommarfars Föllinge kl 19 Pilgrim på vitt Gärd Blues G:a Lanth Kr kl 19	7 Torsdag Duarsta Berättarfon Backg kl 19 Sommarfars Föllinge kl 19 Pilgrim på vitt Gärd Bingo Kluk kl 19 Elviskväll G:a Lanth kl 19	1 Fredag Bearjadahke Pilgrim på vitt Gärd Sommarfars Föllinge kl 19 Golf Sandhåset kl 9	2 Lördag Laavvadahke Pilgrim på vitt Gärd Blomstervandring Ansätten Sommarfars Föllinge kl 14 Loppis Varglyan o Bredbyn Bio Varglyan 2 o 3/7	3 Söndag Aeileje Barnens Dag Svea Park 11-15 Sommarfars Föllinge kl 14 Friluftsgudstj Ottsjön kl 11 Pilgrim på vitt Gärd
11 Måndag Måanta	12 Tisdag Dæjsta Sommarkul Kaxås kl 19	13 Onsdag Gaskevähkoe Bingo i Tulleråsen kl 19 Berättarkväll Gamla Lanth Krokom Show för barn Mus-Olles kl 12	14 Torsdag Duarsta Musikkafé Backgården kl 19 Ångsklang Näskotts kyrka kl 19 Konsert Föllinge kyrka kl 22 Bingo Kluk kl 19 Nostaligidans Föllinge kl 18-21	15 Fredag Bearjadahke Bio Varglyan kl 20	16 Lördag Laavvadahke Blomstervandring Ansätten Nisse Simonsson Bakvattn Veteranfordon/pub Svea Park Glasfestival Skärvången Trivseldag Rörvattnet	17 Söndag Aeileje Friluftsgudstj Näsaforsen 11 Hembygdsdag Holgers 14 Götes Blommor i Kälom kl 11-17 Bio Varglyan kl 16
18 Måndag Måanta	19 Tisdag Dæjsta Musikkväll Gamla Lanthandeln Krokom	20 Onsdag Gaskevähkoe Tovning för barn Mus-Olles kl 12 Fäbodgudstj Sörbodarna 12 Bingo Tulleråsen kl 19	21 Torsdag Duarsta Vad säger djuren, egentligen? Backgården kl 19 Bingo Kluk kl 19	22 Fredag Bearjadahke Grillfest Rötvikens kl 19 Tipsrunda Ansättfjällen	23 Lördag Laavvadahke Götes Blommor i Kälom kl 11-17 Kurs i samisk mat Ansätten 23-24/7	24 Söndag Aeileje Sommarmöte Laxvikens bönhus kl 11 Slätterdag Långanbron 14
25 Måndag Måanta	26 Tisdag Dæjsta	27 Onsdag Gaskevähkoe Täjlning för barn Mus-Olles kl 12 Bingo Tulleråsen kl 19	28 Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	29 Fredag Bearjadahke	30 Lördag Laavvadahke Blomstervandring Ansätten Loppis Bakvattnet 11-15 Wapianspelen Krokom 30-31/7	31 Söndag Aeileje Friluftsgudstjänst Tunbacken 11 Loppis Bakvattnet 11-15
1 Måndag Måanta	2 Tisdag Dæjsta	3 Onsdag Gaskevähkoe	4 Torsdag Duarsta	5 Fredag Bearjadahke	6 Lördag Laavvadahke	

Krokoms kommun
KROKOMEN TJIELTE

Vi gör plats för växtkraft

AUGUSTI MÏETSKE

2016

1 Måndag Måanta	2 Tisdag Dæjsta	3 Onsdag Gaskeváhkoe Trädslöjdesteknik för barn Mus-Olles kl 12 Andakt Storåg o Solbacka Bingo Tulleråsen kl 19	4 Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	5 Fredag Bearjadahke	6 Lördag Laavvadahke Blomstervandring Ansätten Götes Blommor i Källom kl 11-17 Dans Aspásnåset kl 21-01 Morgonmjölk Rismon kl 07	7 Söndag Aeljege Husjursdagen Backgården Hembygdsdag Tunbacken Friluftsgudtj Laxsjö kl 12
8 Måndag Måanta	9 Tisdag Dæjsta Allsångskväll Svea Park kl 19	10 Onsdag Gaskeváhkoe Mus-Olles dag för barn kl 12 Operett Föllinge kyrka kl 19 Bingo i Tulleråsen kl 19	11 Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	12 Fredag Bearjadahke	13 Lördag Laavvadahke Gånga Håjårn/Kaillkällan Aspås Festivålsjöbyn Vålsjöbyn Turridning Oviksfjällen med Aspås Turridning 13-21/8	14 Söndag Aeljege Friluftsgudstj Ås kl 14 Söndagsmäss Hotagen 11
15 Måndag Måanta	16 Tisdag Dæjsta	17 Onsdag Gaskeváhkoe SPF Rödön Möte Aspås Bingo Tulleråsen kl 19 Andakt Hotagsfj o Solbacka Jazzmusik Hotagen kl 19	18 Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	19 Fredag Bearjadahke Friluftsbio hembygds- gården Ede Offerdal kl 21.30	20 Lördag Laavvadahke Surströmming Grönånge kl 19 Bio Varglyan kl 15	21 Söndag Aeljege Visor Aspås kyrka kl 19 Samiskt gudstjänst Stora Stensjön kl 12 Bio Varglyan kl 15
22 Måndag Måanta	23 Tisdag Dæjsta	24 Onsdag Gaskeváhkoe Bingo Tulleråsen kl 19	25 Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	26 Fredag Bearjadahke Bio Varglyan kl 18.45	27 Lördag Laavvadahke Lyskväll Bakvattnet kl 20 Pistvakt & Pjåx Pistols Edevallen kl 20 Dans Aspásnåset kl 21-01 Krokomsdagen kl 10-16	28 Söndag Aeljege Musik Rödöns kyrka kl 19 Måssa Föllinge kl 11 Bio Varglyan kl 15 Logemöte Ede Offerdal
29 Måndag Måanta	30 Tisdag Dæjsta	31 Onsdag Gaskeváhkoe Andakt Storågårdens och Solbacka Bingo Tulleråsen kl 19	1 Torsdag Duarsta	2 Fredag Bearjadahke	3 Lördag Laavvadahke	4 Söndag Aeljege
5 Måndag Måanta	6 Tisdag Dæjsta	7 Onsdag Gaskeváhkoe	8 Torsdag Duarsta	9 Fredag Bearjadahke	10 Lördag Laavvadahke	

**Krokoms
kommun**
KROKOMEN TJELTE

Vi gör plats för växtkraft

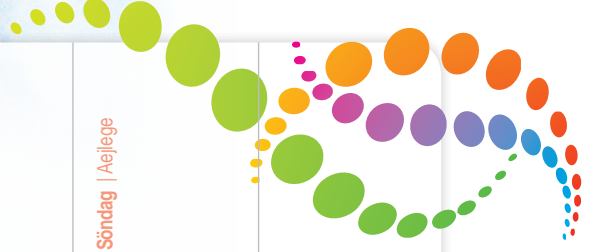

SEPTEMBER SKIEREDE

2016

29	Måndag Måanta	30	Tisdag Dæjsta	31	Onsdag Gaskevåhkoe	1	Torsdag Duarsta Bingo Kluk kl 19	2	Freitag Bearjadahke	3	Lördag Laavvadahke Dans Aspásnåset kl 21-01	4	Söndag Aejege
5	Måndag Måanta	6	Tisdag Dæjsta	7	Onsdag Gaskevåhkoe	8	Torsdag Duarsta Symöte Solbacka kl 13.30 SPF Röddön information om dataanvändning	9	Freitag Bearjadahke	10	Lördag Laavvadahke	11	Söndag Aejege Söndagsmåssa med höst- fest Laxsjö kl 11
12	Måndag Måanta	13	Tisdag Dæjsta	14	Onsdag Gaskevåhkoe Andakt Hotagsfjärden och Solbacka	15	Torsdag Duarsta	16	Freitag Bearjadahke	17	Lördag Laavvadahke	18	Söndag Aejege
19	Måndag Måanta	20	Tisdag Dæjsta	21	Onsdag Gaskevåhkoe	22	Torsdag Duarsta	23	Freitag Bearjadahke	24	Lördag Laavvadahke	25	Söndag Aejege Gudstjänst Åkersjön kl 11
26	Måndag Måanta	27	Tisdag Dæjsta	28	Onsdag Gaskevåhkoe Andakt Storgården och Solbacka SPF Röddön Månadsmöte Ås	29	Torsdag Duarsta	30	Freitag Bearjadahke Älgfest Gåsa kl 19	1	Lördag Laavvadahke	2	Söndag Aejege
3	Måndag Måanta	4	Tisdag Dæjsta	5	Onsdag Gaskevåhkoe	6	Torsdag Duarsta	7	Freitag Bearjadahke	8	Lördag Laavvadahke		

LOFTERUDS NEDSLAG

Guckusko

Foto: Curt Lofterud (odlad guckusko)

Nästan varenda by i den del av Krokoms kommun som ligger i kalkområdet nära Storsjön har sitt hemliga guckuskoställe. Egentligen är det alldeles onödigt att hålla guckuskon hemlig, därför att inte bara Krokoms kommun står med många guckuskoplatser.

Så är det i hela det stora kalkrika området runt hela Storsjön och norrut förbi Lit, Hammerdal, Strömsund och även längre.

Självklart är det bra att vi är rädda om "våra" guckuskolokaler. När skogen ska skördas är det bra att lämna ett litet område fritt från avverkning, genom att snitsla några meter runt plantorna.

Guckuskorna har av någon anledning dålig frösättning, dock finns det tusentals små frön i varje frökapsel. Varje frö är litet som ett dammkorn och kan föras långt. Fröet har ingen egen näring, som t ex ett morotsfrö. Därför måste fröet hamna på en liten svamprot av exakt rätt sort. Där får den näring tills det blir gröna blad. Att det ska bli en kraftfull planta är lika ovanligt som att vinna på lotteri. Dessutom tar det 16 år från att ett frö gror tills det blir en blommande planta.

Guckuskor är kräsna på att få rätt växtplats och det finns många bra miljöer i Krokoms och Jämtland.

För att förstå rikedomen av guckusko i Jämtland är det bra att jämföra med guckuskoställen i övriga Sverige.

Troligen finns minst tvåhundra guckuskoställen i Krokoms kommun och tusen stycken i hela Jämtland. En av de säkraste och lättillgängligaste är Vikekärret på Rödön.

I Uppland finns kanske hundra guckuskoplatser. Denna rikedom beror på stora områden med kalkrik mark. I Västergötland och Östergötland finns ganska många lokaler och i övriga Sverige är guckuskor ovanliga utom i Jämtland!

Faktum är att landskapet Jämtland är rikast på guckuskor i hela Europa. Kanske kan något område i Alperna och södra Tyskland visa upp lika många guckuskor som Jämtland.

Utän att tveka, kan vi alltså konstatera att vi har Europaansvar för just vår art av guckusko.

En lurendrejare

Stanna till en stund framför en guckusko och njut av de vackra kontrasterna mellan gröna blad, bruna foderblad och den gula "skon". Känn på den glatta invikta kanten. Allt vackert är till för att locka jordbin. De flyger ner i skon, men där finner de vare sig nektar eller pollen. Biet kravlar för att komma ut, men väggarnas insidor är hala och den invikta kanten gör det omöjligt att komma ut.

Dock får biet faktiskt hjälp av guckuskon. Inne i "skon" finns bruna streck som är små anvisningar att gå åt höger (på bilden).

Längst bak i skon finns små vaxartade fönster, de lockar biet att gå i rätt riktning. Längst till höger finns små hår, de fungerar som en stege. Biet leds alltså till den trånga öppning där det kan krypa ut. Men öppningen är trång och insekten måste pressa sig ut under ståndaren och då får den pollen på ryggen.

Fastän biet inte fick vare sig nektar eller pollen att äta, flyger det ner i nästa guckuskobloss. Där upprepas hela proceduren och nu har den pollen på ryggen och när biet pressar sig ut igen, fastnar pollen på den blommans pistiller. Därmed kan fröämnen befruktas.

Det visste du inte om guckuskor och andra orkidéer

- I Nordamerika finns minst ett dusin guckuskoarter: röda, bruna, violetta...
- I Sverige finns 48 orkidéarter, varav Jämtlands län har 27 och Krokoms kommun 26 arter.
- Nära Ansätten finns myrar med många tusen orkidéer av olika arter.
- Troligen finns minst tvåhundra guckuskoställen i Krokoms kommun och tusen i hela Jämtland
- Ett av de säkraste ställena att hitta guckusko på är Vikekärret på Rödön
- Landskapet Jämtland är rikast på guckuskor i hela Europa

Curt Lofterud

Personalen är vår viktigaste resurs

Inom de närmaste åren kommer Krokoms kommun att rekrytera många nya medarbetare. Det är en riktig utmaning eftersom konkurrensen om arbetskraft är stor.

Krokoms kommun har drygt 1 300 tillsvidareanställda medarbetare. Inom de närmaste tio åren kommer ungefär 400 personer att gå i pension vilket betyder att kommunens personalomsättning på grund av generationsväxlingen kommer att närma sig trettio procent.

– Det här är en utmaning för oss. Alla kommuner har rekryteringsbehov vilket leder till hög konkurrens om personalen. Det är verkligen viktigt att vi är en schyst arbetsgivare som medarbetare söker sig till och vill jobba hos, säger Gunilla Sundqvist, personalchef.

Attraktiv arbetsgivare

Att kunna erbjuda en heltidsanställning är något som Gunilla Sundqvist framhåller som väldigt viktigt. Därför har Krokoms inlett arbetet med att samtliga medarbetare ska ha en heltidsanställning i botten med möjlighet att välja deltid.

– Det är viktigt att ge möjlighet för dem som vill att kunna arbeta heltid. I kvinnodominerande yrken är det ofta deltid som är normen och många vill arbeta mer. Kommunen som arbetsgivare vill kunna ta i anspråk medarbetarens hela arbetskraftsutbud och kompetens, säger Gunilla Sundqvist.

Meningsfullt arbete

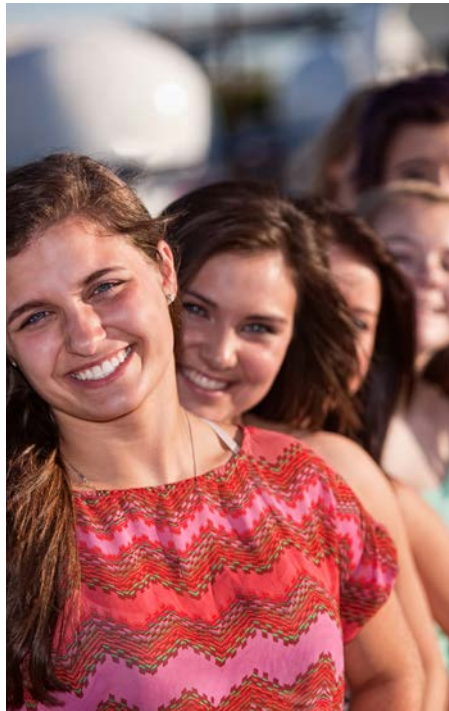
Rapporter från bland andra Sveriges kommuner och landsting (SKL) visar att de mest engagerade medarbetarna finns i kommuner och landsting. Medarbetarna har hög motivation och ser i större utsträckning än i privat och statlig sektor betydelsen av vad de gör. Gunilla säger att detta även visar sig i de medarbetarundersökningar som kommunen gör.

– Våra medarbetare känner att de har ett viktigt arbete där de gör nytta för dem de är till för. Detta är en viktig förutsättning för hur väl man trivs med sitt arbete, säger Gunilla.

Varje dag lite bättre

En avgörande förutsättning för att en organisation ska kunna utvecklas är att personalens samlade kompetens och kreativitet tas tillvara. Kommundirektören Jonas Törngren säger att nyckeln är att bygga en organisation med ett tillåtande och vänligt klimat, ansvar och befogenhet långt ut i linjen och samarbete över gränserna.

– Mitt motto är att varje dag ska bli lite bättre än dagen innan och jag vill att mina medarbetare ska drivas av samma ambition. För att lyckas med det behöver vi säkerställa att det verkligen finns möjlighet att prova nya vägar och att det också är tillåtet att misslyckas, säger Jonas Törngren.

Krokoms kommun står inför en generationsväxling och behöver anställa många nya medarbetare.

En annan viktig satsning, som inleddes under 2015, är utökningen av bemanningspoolen. Målsättningen är att behovet av extra personal vid sjukdom och annan frånvaro ska kunna tillgodose genom tillsvidareanställd personal i bemanningspoolen i stället för med timanställda vikarier.

– Det handlar både om att höja kvaliteten på vårt arbete och om att skapa bättre arbetsvillkor för våra medarbetare, säger Gunilla Sundqvist.

Ungdomar en målgrupp

Varje sommar erbjuder kommunen skolungdomar i nian och ettan och tvåan på gymnasiet sommarjobb, eller feriepraktik som det egentligen heter. Förutom att det ger ungdomarna en möjlighet att tjäna egna pengar ser Gunilla möjligheten att kunna locka några till att välja något av kommunens yrken i framtiden.

– Vår förhoppning är att de ska utbilda sig och komma tillbaka till oss i framtiden. Därför är det förstas jätteviktigt att vi tar väl hand om våra feriepraktikanter, avslutar Gunilla Sundqvist.

Åsa Sjödin

SAMISKT FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Samerna är ett urfolk och en av fem erkända nationella minoriteter i Sverige. Sedan 2010 gäller en lag som ger minoriteterna större makt att fordra sina rättigheter. Lagen är också tydligare med kommuners och myndigheters skyldigheter.

Krokoms kommun är samiskt förvaltningsområde vilket innebär ett större ansvar att värna om samernas rättigheter inom vårt område.

Sara Anselmby är kanslichef och ansvarig för arbetet inom kommunen och menar att det är ett stort och viktigt uppdrag.

– Vi ska synliggöra och värda såväl språket som kulturen men också tillgodose samernas rättigheter. Det innebär bland annat att samer ska ha möjlighet att kunna vända sig till kommunen både muntligen och skriftligen och få svar på sitt eget språk, berättar Sara.

Kultur och tradition

Samer i äldreomsorg ska också ha tillgång till personal som talar samiska och samiska miljöer. Ett exempel på det är äldreboendet Hällebo i Ede, där det har skapats ett rum med samisk inredning och där kulturen visas upp i form av saker och böcker. Arbetet med att utforma rummet har skett i samråd med äldre samer. En samisk förskola finns i Änge och en svensk/samisk förskola i Röt Viken. Kommunens hemsida finns också delvis tillgänglig på samiska.

– Det handlar också om att utbilda våra medarbetare om den samiska traditionen och kulturen för att vi ska kunna bemöta samer i vårt dagliga arbete. Det gäller särskilt i samrådsfrågor som berör samerna, menar Sara.

För den merkostnad som som det innebär att vara samiskt förvaltningskommun får kommunen statsbidrag. En handläggare arbetar med samordning av kommunens insatser.

De är ett stöd för andra föräldrar

Kontaktfamilj är en insats som socialtjänsten erbjuder när en förälder behöver stöd och avlastning i sin vardag. Kontaktfamiljen fungerar som en extrafamilj för barnet.

Lena och Janne Forsberg i Krokoms kommun är sedan en tid tillbaka kontaktfamilj för ett yngre barn. Barnet vistas hemma hos familjen Forsberg ett dygn i veckan och var tredje helg. En lösning som fungerat bra för både föräldern, barnet och familjen.

– Det känns skönt att finnas till hands och kunna stötta där andra har behov, menar Lena.

Att bli kontaktfamilj är något som Lena och Janne diskuterat under en längre tid.

– Ja, våra tre egna barn börjar bli stora. En dotter har redan flyttat och en är på väg. Det betyder att vi börjar få mer tid över berättar Janne.

– Dessutom behöver huset fyllas på med lite liv och rörelse, fyller Lena i.

Familjen Forsberg kontaktade socialtjänsten i Krokoms kommun och berättade om sitt intresse av ett uppdrag som kontaktfamilj.

– Vi beskrev hur vår familj ser ut och vilka intressen vi har och hur vår vardag fungerar. En förutsättning är förstås att man är en väl fungerande familj i grunden, berättar Lena.

– Att vara kontaktfamilj känns viktigt och meningsfullt, menar Lena och Janne Forsberg.

– Viktigt är också att hela familjen är överens och att barnen är med på att de får dela föräldrarna med fler barn, säger Janne.

Förälder, barn och kontaktfamilj prövar sig fram under en period för att försäkra sig om att alla är bekväma med situationen.

Lena och Janne är överens om att att vara kontaktfamilj är något som ger mervärde i tillvaron.

– Har man möjlighet och känner ett engagemang ska man absolut prova. Det är roligt stimulerande att kunna göra nytta, menar de.

Thory Andersson

Vill du vara med och göra skillnad för ett barn?
Läs mer på www.krokoms.se/kontaktfamilj

GILLA KOMMUNEN PÅ FACEBOOK

Gilla oss på Facebook du också så får du ta del av snabba nyheter som du kan ha nytta av. Vi ses på Facebook!

Du kan också följa oss på Instagram. Här får du ta del av våra medarbetares vardag i deras viktiga arbete med att ge en bra service till medborgarna.

DEM TYCKER DU ÄR GULD VÄRD?

Känner du till någon eller några som har gjort lite utöver det vanliga och är värd Guldkroken? Och vem ska bli Årets Eldsjäl? Vinnaren av dessa och många andra priser kan du vara med och påverka, så nominera före den 31 augusti!
www.krokoms.se/nominera

SOMMARTIDER PÅ BIBLIOTEK OCH I KC

Semestrarna närmar sig och då är det läge att ha en god bok nära till hands. Se hemsidan för bibliotekens öppettider.

Kundcenter stänger klockan 16.00 på fredagar under veckorna 23–33. Under veckorna 29–30 stänger vi 16.00 alla dagar (lunchstängt 12.00–12.30.)

Maria Ericson trivs med sina djur hemma på gården. Hon värnar även om flyktingarna som bor på Tunan, ett före detta äldreboende i Alsen.

Marias hjärta klappar för Tunan

För två år sedan kom det 16 flyktingar till Alsen och varken de eller byborna var förberedda. Nu är flyktingarna på Tunan ett stor tillgång i byn.

Det var dagen före midsommar för två år sedan som Maria Ericson var ute på sin vanliga hundrunda med sin väninna.

– Min väninna berättade att det skulle komma 16 flyktingar till byn nästa dag. Jag trodde att hon måste ha missförstått något, vi hade ju inte hört talas om det, berättar Maria.

Maria Ericson bor i Alsen där hon driver en keramikverkstad hemma på sin gård. Hon är aktiv i hembygdsföreningen och har koll på det mesta som händer i byn. Att det skulle flytta in 16 flyktingar i Tunan hade hon däremot inte en aning om.

– Jag mötte dem dagen efter de hade flyttat in och de undrade var baren fanns. Till slut förstod de att vi har varken bar, restaurang eller affär i Alsen, säger hon.

Maria berättar att hon snart insåg att varken de eller byborna var förberedda. Men efter bara några dagar hade Maria och hennes son varit på besök hos flyktingarna på Tunan flera gånger och de hade blivit vänner.

– Jag sade till min son att vi måste hjälpa dem att fixa en TV och några cyklar så att de får något att göra på dagarna. Vi har även hjälpt dem att skaffa bredband till Tunan så att de kan kommunicera med sina familjer därhemma, berättar Maria.

Det är flera av byborna som har engagerat sig i flyktingarnas situation. I snart två år har ett språkcafé drivits en gång i veckan i församlingshemmet. Fem bybor ansvarar för lärarsysslan och det är en uppskattad aktivitet bland flyktingarna.

Vill bjuda tillbaka

Just nu bor tjugo flyktingar på Tunan. Maria berättar att de är så tacksamma över den hjälp de har fått av byborna och att de tar alla chanser att bjuda tillbaka.

Förra våren ville flyktingarna göra något extra för byborna och det blev en fest för alla bybor på församlingshemmet med god mat från Eritrea, Syrien och Etiopien.

– Vi sökte pengar till ingredienserna och sedan hjälptes alla åt att laga maten. Det är flera av grabbarna på Tunan som är jätteduktiga på att laga mat och vi fick en fantastisk middag med jättegod mat vackert upplagd på faten, berättar Maria.

Det har varit flera tillfällen när byborna har fått njuta av flyktingarnas matlagingskonst,

och fler blir det. I sommar kommer vännerna på Tunan att laga maten vid kyrkparksdagarna som arrangeras i början av juli.

– Det kommer dukas upp till en etiopisk-syriansk-eritreansk grillfest och det ser jag verkligen fram emot, säger Maria.

I slutet av förra året inrättade Krokoms kommun en liten pott pengar där de ideella krafterna ute i byarna kan söka en slant för att kunna göra något för flyktingarna. Maria Ericson sökte pengar för att besöka Torsta när de hade öppet hus.

– Många av dem har lantbruksbakgrund. De har berättat för mig om hur det var att driva lantbruk i sina hemländer och de var jätteimponerade över mjölkrobotarna de såg på Torsta. Vi hade en jättehärlig dag och planerar nu för nya aktiviteter, berättar Maria.

Åsa Sjödin

FAKTA: MARIA ERICSON

Ålder: 69

Familj: särbon Ulf och sonen Johan.

Bor: Alsen

Favoritssysselsättning: Keramik, djurvård och odling.

Motto: Möt varje dag med ett öppet sinne.

NÄRINGS LIV

Näringslivschefen Anna-Carin Svedén och Hallströms Verkstaders vd, Nils-Åke Hallström, har en stark framtidstro för företagens utveckling i Krokoms kommun.

Foto: Felix Persson

Företagen satsar i kommunen

Just nu investeras det mycket runt om i Krokoms kommun. Företag bygger ut och bygger nytt. Den största investeringen just nu är Hallströms verkstäder som bygger en helt ny anläggning i Ås.

Sedan starten 1914 har Hallströms Verkstaders basproduktion funnits i Nälden, men nu tar alltså en ny epok i företagets historia vid. Nils-Åke Hallström, vd, berättar att det finns framför allt två anledningar till flytten, som kostar runt 100 miljoner kronor.

– Möjligheterna att expandera ytterligare i de nuvarande lokalerna är mycket begränsade. Det går helt enkelt inte att bygga mer i Nälden, då skulle vi vara tvungna att riva och bygga nytt. Tack vare flytten minskar också de tunga transporterna i Nälden med 60–70 procent och vår logistik förbättras avsevärt. Om vi ska kunna konkurrera behöver vi ligga i framkant när det gäller teknik och logistik, säger han.

Varför väljer ni att vara kvar i Krokoms kommun och inte flytta söderut?

– Det är gynnsamt att bygga och göra någonting här i kommunen. Du kan få den tomt du vill ha till rätt pris och vi har en bra dialog med kommunen. Dessutom är det långt ifrån samma omsättning på personal som söderöver. Vi har många kompetenta medarbetare som har jobbat hos oss väldigt länge. Generellt sett tror jag att det är billigare att driva företag i glesbygd än i Mälardalsområdet, säger Nils-Åke Hallström.

Flytten till den nya produktionsanläggningen, hela 15 500 kvadratmeter stor och 335 meter lång, beräknas ske under hösten 2016. Hallströms Verkstäder kommer dock fortfarande ha kvar sitt huvudkontor i Nälden och vissa delar av verksamheten. Nybygget i Åsbacken medför även möjligheter för andra företag att utnyttja delar av lokalerna i Nälden.

– Redan nästa år kommer vi att kunna hyra ut lokaler på drygt 5 000 kvadratmeter till intresserade, det kan förhoppningsvis skapa ännu fler företag i Nälden, säger Nils-Åke Hallström.

Anna-Carin Svedén tror att Hallströms satsning kan fungera som ett riktmärke för andra företag i kommunen.

– Den här stora investeringen i Åsbacken visar att det finns en framtidstro och det blir spännande att se vilka effekter det kan få. Men också i området kring Krokoms är trycket på industritomter högt och flera befintliga företag bygger ut sina lokaler. Ett annat exempel på en stor investering som görs är det nya hotellet i Storåbränna. Vi ska inte vara en pendlingskommun, utan det ska finnas gott om arbetstillfällen och ett företagsklimat i toppklass. Den utvecklingen får aldrig stanna upp, avslutar Anna-Carin Svedén.

Felix Persson

KROKOM RANKAS HÖGST I LÄNET

Krokoms kommun ligger i topp i länet i Svenskt Näringslivs stora undersökning av företagsklimatet vad gäller det sammanfattande omdömet.

Undersökningen görs årligen där företagare över hela landet får svara på frågor om hur de tycker förutsättningarna för näringslivet är i sin hemkommun.

Resultaten visar att företagsklimatet försämras både på nationell nivå och i många kommuner. På nationell nivå når företagsklimatet 3,2 i betyg på den sexgradiga skalan och och i Krokoms kommun är motsvarande siffra 3,4.

– Vi nöjer oss inte med detta utan måste hela tiden vara lyhörda utifrån företagets behov och skapa bästa möjliga förutsättningar. Vi har en del utvecklingsområden som vi kommer att arbeta vidare med, säger Anna-Carin Svedén, näringslivschef.

Här följer listan över hur länets kommuner placerar sig i undersökningen:

1. Krokoms	3,4
2. Östersund	3,3
3. Berg	3,3
4. Åre	3,2
5. Strömsund	3,1
6. Bräcke	3,1
7. Ragunda	2,8
8. Härjedalen	2,6

(Skalan är 1–6 där 6 är högsta betyg. Undersökningen i sin helhet presenteras i september)

HAR DU ANMÄLT DIG TILL VÅRT REGISTER?

Starta

Driva

Utveckla

Registrera ditt företag i vårt företagsregister som du hittar via hemsidan så syns ditt företag på vår hemsida och du får även information via vårt nyhetsbrev.

www.krokoms.se/naringsliv

Vi gör plats för växtkraft

